

Vážený pan
Mgr. Marek Výborný
ministr zemědělství
Ministerstvo zemědělství ČR
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1

v Praze dne 10. listopadu 2023

zasláno datovou schránkou: yphaax8, email: vybornym@psp.cz, marek.vyborny@mze.cz

Vážený pane ministře,

dovolte mi jménem Předsednictva Asociace soukromého zemědělství ČR (ASZ ČR) navázat na naše společné jednání dne 19. října 2023, na kterém jste nás požádal o zaslání konkrétních připomínek k jednotlivým opatřením Programu rozvoje venkova (PRV). Níže shrnuji ty nejzásadnější.

Obecné připomínky

- Nejdůležitější obecnou připomínkou ASZ ČR, jak už jsme uvedli i na osobním jednání, je nutnost zastropování rozsahu podpory, a to na úrovni maximální výše způsobilých výdajů ve výši 30 mil. Kč a zároveň zachování stropu pro čerpání ve výši max. 150 mil. Kč propojeným podnikem za celé programovací období, a to bez výjimky. Zastropování investičních dotací a sledování propojenosti považujeme za jednu z nejpotřebnějších systémových změn, které umožní čerpat veřejné finance většímu množství subjektů, než doposud a zajistí spravedlivější distribuci podpory mezi všechny kategorie zemědělských podniků.
- Zásadně požadujeme také maximální zjednodušení malých projektů v obálce do 2 mil. a umožnění žadatelům pořídit si s dotační podporou zejména základní strojní vybavení. Tyto typy projektů jsou administrativně nejméně náročné, a hlavně podpoří nákup základního vybavení farmy.
- Dále za zcela zásadní považujeme, aby byli v rámci intervence 34.74 Investice do zemědělských podniků opět v plném rozsahu zařazeni koně mezi hospodářská zvířata přijatelná v rámci záměrů a) a f) pro čerpání dotace. V této věci se odkazujeme na náš dopis k tomuto tématu ze dne 31. srpna 2023.
- U investic do zpracování zemědělské produkce požadujeme přehodnocení míry dotace a navýšení u mikro a malých podniků minimálně na 50 % výdajů, ze kterých je stanovena dotace; u středních podniků pak 40 %. Zejména menší podniky potřebují zpracování produkce k zajištění příjmové stability a není pro ně na zpracování

produkce určen žádný jiný titul. Zavádění zpracování zemědělské produkce je velmi nákladná investice a míru dotace ve výši 30 % nepovažujeme zejména pro menší žadatele z řad zemědělců za dostatečně motivační. Tuto připomínku jsme podávali už v průběhu projednávání Strategického plánu a podáváme ji opakovaně i s vědomím, že bude k jejímu zpracování nutná modifikace Strategického plánu. Cíl této intervence navíc velmi dobře zapadá do aktuálních priorit na zvyšování soběstačnosti a rozvoj lokálních trhů, které se v době krize způsobené pandemií a válkou ukázaly jako velmi potřebné.

- Důležitou připomínkou, kterou jsme vám sdělili také na osobním jednání, je také nutnost zařadit zpět možnost žádat o podporu na nákup strojů pro sklizeň píce a zrnin (kód 44), které jsou nejběžnějšími stroji na zemědělských farmách zaměřených jak na rostlinnou produkci, tak s chovem zvířat. Vyřazení těchto strojů znamenalo pro klasické farmy s chovem zvířat v 1. kole zásadní omezení možnosti podat žádost o dotaci na zcela standardní stroje.
- Zásadně požadujeme, aby byla mezi způsobilé výdaje u investic zahrnuta i výstavba a rekonstrukce staveb a pořízení technologií pro posklizňovou úpravu, skladování a expedici obilovin a olejnin. Řada zejména menších subjektů by velmi ocenila možnost podpory investice do těchto zařízení, která jim pomůže s realizací produkce za nepříznivější cenu. Zároveň je investice do lokálního skladování v zájmu potravinové bezpečnosti, jak se v souvislosti s válkou na Ukrajině i nedávnou pandemickou situací ukazuje jako velmi prozíravé. Chápeme obavy MZe, aby se alokace nevyčerpala jako v předchozím období na tyto projekty, nicméně předpokládáme, že je možné tomu předejít vhodným nastavením podmínek, například omezením výše dotace.
- Požadujeme, aby byla mezi způsobilé výdaje u investic zařazena výstavba a rekonstrukce multifunkčních hal/skladů, které jsou podle sezóny využívány na různé účely. V praxi se ukazuje, že omezení využití hal postavených s investiční podporou pouze na jeden účel, je poměrně velký problém a zbytečně omezuje některým žadatelům možnost dotaci využít. Pro praxi by bylo ideální umožnit výstavbu takových staveb, které jsou využity podle sezóny na různé účely nebo je v nich prostorově oddělena část pro jiný účel (například v zimě silážní žlab, v létě sklad obilí, v případě volné kapacity parkování strojů + ze strany přístřešek pro zvířata apod.). Zemědělcům by to poskytlo potřebnou flexibilitu a velmi usnadnilo možnost plného využití takové stavby.
- Velmi potřebná je také revize a aktualizace výše způsobilých výdajů na pořízení některých strojů a technologií. Ceny těchto výrobků se v poslední době poměrně zásadně zvýšily a neodpovídají možnostem v PRV (za všechny příklad dodávky

s chlazením, kde jsou maximální způsobilé výdaje 700 000 Kč, přičemž ceny se pohybují od 1 mil. výše). Nákup starších strojů a technologií přitom s dotační podporou možný není, na což ASZ ČR také opakovaně upozorňuje jako na problém. Obdobně jsou poddimenzované limity pro stavební práce a realizace staveb.

- U podpory mladých začínajících zemědělců navrhujeme zcela zrušit podmínku sledování minimální standardní produkce. Toto kritérium považujeme za velmi zavazující a často je příčinou problémů s prokázáním nároku na dotaci, což může mít na začínajícího podnikatele fatální dopad.
- U posuzování projektů mladých začínajících dále zásadně požadujeme úplné zrušení požadavku na určitou strukturu výdajů nebo jeho zásadní rozvolnění (například požadavkem pouze na maximální podíl využití dotace na provozní výdaje). Máme za to, že takto striktně nastavené podmínky mohou velkou část mladých zemědělců od žádosti o dotaci zbytečně odradit. Každý nový subjekt má jiné vstupní podmínky a jiné potřeby a je nelogické je nutit do konkrétního využití financí, čímž jsou nepřímo nuceni měnit i svůj podnikatelský plán. Požadujeme, aby bylo ponecháno plně na rozhodnutí mladého zemědělce, do čeho je pro něj nejpřínosnější s pomocí dotace investovat.

Preferenční kritéria (PK)

- Za velmi důležité pro co nejširší pozitivní dopad PRV na široké spektrum a co největší počet žadatelů považujeme také podporu prvožadatelů v rámci PRV, a to ideálně formou bodového zvýhodnění. Je žádoucí, aby PRV působil plošně a aby podporu alespoň jednou za programovací období získalo co nejvíce zemědělských subjektů.
- Opakovaně také žádáme o daleko větší bodové zvýhodnění menších projektů. To stejně jako předchozí návrh pomůže rozprostřít efekt co nejvíce na větší množství subjektů. Jsme přesvědčeni, že na venkov má daleko pozitivnější efekt velké množství malých projektů než jednotky obřích investic, které často mají vliv na region spíše negativní.
- Mezi zcela zásadní připomínky ASZ ČR patří také úprava preferenčních kritérií (PK), která jsou v řadě případů využitelná prakticky pouze velkými podniky se zaměstnanci. Jedná se například o PK, které zvýhodňuje podniky podle výše odvedeného sociálního pojištění – to diskriminuje zejména podniky rodinného typu, které se snaží o maximální efektivitu využití pracovních sil.
- Za nevhodně nastavené považujeme také PK, které výrazně zvýhodňuje podniky se značkou kvality – toto kritérium v rámci opatření, jenž má podpořit rozvoj a nárůst počtu podniků s lokálním zpracováním zcela nelogicky směřuje podporu zejména k již

zavedeným podnikům. Toto kritérium bylo navíc nově přidáno také u mladých začínajících subjektů, kde jej považujeme za zcela nelogické. Požadujeme tedy snížit u tohoto PK bodové hodnocení a také doplnit o značku Regionální produkt.

- Opakovaně jsme také navrhovali zcela zrušit zvýhodnění podniků za proexportní výkonnost, které je v době, kdy se stále více mluví o potravinové bezpečnosti a lokálních potravinách za zcela absurdní.
- Obdobně považujeme za nevhodné také nastavení PK zvýhodňující certifikaci bezpečnosti. I zde opakovaně navrhujeme snížení bodového hodnocení, protože zajištění certifikací je nákladné a mají je tedy zejména velké a dlouhodobě fungující podniky. Opět také výrazně znevýhodňuje zemědělce, kteří chtějí s aktivitou začít. Certifikace ISO dle uvedených požadavků je navíc velmi nákladná a pro malé producenty, kteří navíc chtějí prodávat na místní úrovni a snižovat tak uhlíkovou stopu, celkem zbytečná.
- V rámci obecných preferenčních kritérií také navrhujeme zrušit zvýhodnění projektů žadatelů, kteří vyrábějí energii z obnovitelných zdrojů (OZE). Toto kritérium je zcela irrelevantní a nijak nesouvisí s kvalitou projektu. Zemědělci se do výroby energie z OZE zapojují sami podle svých možností a potřeb podle toho, zda jim to přináší nějaké ekonomické výhody a nemá logiku toto kritérium zahrnovat do bodového hodnocení projektu. V současné době je navíc stále problematičtější získat připojení např. solárních elektráren do sítě a část žadatelů to tak může diskriminovat, protože již nemají možnost připojení získat.
- Navrhujeme zásadně snížit body za PK velikosti obce u mladých začínajících. Žadatel nemá nijak možnost ovlivnit místo, kde bude svůj podnikatelský plán realizovat a není důvod, aby žadatelé spadající pod větší obce byli takto výrazně znevýhodněni. Zároveň se v praxi často setkáváme s případy, kdy žadatel hospodaří v malé obci, které ale administrativně spadá pod město a tím pádem ztrácí neodůvodněně nárok na preferenční body.
- U PK 7 – předání farmy u mladých začínajících zásadně požadujeme, aby preferenční body měli možnost získat i žadatelé, kteří farmu od jiného zemědělského podnikatele staršího 55 let převzali už před podpisem Dohody. Takto nastavená pravidla zásadně a neodůvodněně znevýhodňují subjekty, které farmu předají dříve, ačkoliv efekt generační obměny je stejný. Navrhujeme také zvýšení počtů preferenčních bodů za toto kritérium.

V přílohách vám pro úplnost posílám naše připomínky k nejdůležitějším intervencím, jak jsme je předali v rámci připomínkového řízení k 1. kolu PRV. Velká část našich připomínek nebyla zohledněna, a tedy trvá a budeme je v obdobně předkládat v rámci projednávání pravidel pro další nejbližší kolo.

Vážený pane ministře, budeme rádi za projednání našich připomínek tak, aby se podařilo v dalším kole žádostí o podporu z PRV dodržet vládní slib o zastropování dotací pro největší podniky, důsledné sledování propojenosti podniků a podpoře zejména menších a středních farem.

S pozdravem

Mgr. Ing. Jaroslav Šebek
předseda ASZ ČR

Příloha: Připomínky ASZ ČR zaslané během projednávání podmínek pro 1. kolo:

- *Intervence 34.74 Investice do zemědělských podniků*
- *Intervence 34.73 Investice do zpracování zemědělských produktů*
- *Intervence 49.75 Zahájení činnosti mladého zemědělce*